

Sygn. akt V ACa 592/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie :	SA Grzegorz Stojek (spr.) SA Anna Tabak
Protokolant :	Barbara Knop

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2012 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesów Sądu Okręgowego w W., Sądu Okręgowego w G., Sądu Rejonowego G.w G., Sądu Apelacyjnego w G., Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego W. w W., Sądu Apelacyjnego w W. oraz (...) Prezesa Sądu Najwyższego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 6 czerwca 2012 r., sygn. akt I C 261/11

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuraturii generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
3. przyznaje adwokatowi A. K. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w G.) kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym 27,60 złotych podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt V ACa 592/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w G. oddalił powództwo J. J. przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesów Sądu Okręgowego w W., Sądu Okręgowego w G., Sądu Apelacyjnego w G., Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego W. w W., Sądu Apelacyjnego w W. oraz (...) Prezesa Sądu Najwyższego w W. oraz orzekł o kosztach procesu.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia i oceny prawne.

Z powództwa powoda toczyły się liczne postępowania przed sądami, w tym przed Sądem Okręgowym w W., Sądem Okręgowym w G., Sądem Rejonowym G. w G., Sądem Apelacyjnym w G., Sądem Rejonowego dla miasta stołecznego W., Sądem Apelacyjnym w W. oraz Sądem Najwyższym w W.

I. Sprawa I C 256/11 Sądu Okręgowego w G..

Powód zarzucił przewlekłość postępowania w tej sprawie w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 29 września 2011 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 18 lutego 2011 r. (data faktycznego wpływu pozwu to 23 lutego 2011r.) do Sądu Okręgowego w G. wpłynął pozew J. J. przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu w G., Sądowi Rejonowemu w S., Sądowi Rejonowemu w K. i Sądowi Okręgowemu w G. o zapłatę. Sprawie nadano sygnaturę akt I C 256/11. Na skutek wezwania do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powód złożył wymagane oświadczenie. Postanowieniem z 5 kwietnia 2011 r., wydanym przez referendarza sądowego, oddalony został wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych. Powód wniósł skargę na orzeczenie referendarza. Postanowieniem z 27 maja 2011 r. Sąd utrzymał je w mocy. Powód został wezwany do uiszczenia opłaty od pozwu. W odpowiedzi na wezwanie – nadanej 9 czerwca 2011 r. – powód ponownie wniósł o zwolnienie od opłaty. Ten wniosek został odrzucony postanowieniem z 30 czerwca 2011 r. Zarządzeniem z tego samego dnia zwrócono pozew wobec jego nieopłacenia. W dniu 14 lipca 2011 r. powód wniósł zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu. Akta sprawy przekazano Sądowi Apelacyjnemu w G. w dniu 29 lipca 2011 r., gdzie postępowanie toczyło się pod sygn. akt I ACz 1248/11. W Sądzie Apelacyjnym zarządzeniem z 8 września 2011 r. wezwano powoda do uiszczenia opłaty od zażalenia. W piśmie, które 21 września 2011 r. wpłynęło do Sądu Apelacyjnego powód wniósł o zwolnienie od tej opłaty. Wniosek został odrzucony, jako ponowny. Postanowieniem z 29 września 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie powoda. W dniu 21 października 2011 r. akta zostały zwrócone do Sądu Okręgowego w G.. W dniu 25 października 2011 r. stwierdzono prawomocność zarządzenia o zwrocie pozwu, a 7 listopada 2011 r. faktycznie zwrócono powodowi pozew.

Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie I C 256/11 czynności Sądu Okręgowego w G. i Sądu Apelacyjnego w G. podejmowane były w rozsądnym terminie, w sposób celowy oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami, co oznacza brak przesłanek do uznania, że w sprawie tej nastąpiła zbędna zwłoka w postępowaniu.

II. Sprawa I C 1555/09 Sądu Rejonowego G. w G..

Powód zarzucił przewlekłość w okresie od 15 grudnia 2009 r. do 22 września 2011 r.

Pozew J. J. przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu G. w G. o zapłatę 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych nieprawidłowym wykonywaniem obowiązków służbowych i odmową przyznania pełnomocnika z urzędu wpłynął do Sądu Rejonowego G. w G. w dniu 20 listopada 2009 r. Zarządzeniem z 1 grudnia 2009 r. wezwano powoda o przedłożenie oświadczenia majątkowego, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 10 grudnia 2009 r. Postanowieniem z 29 grudnia 2009 r. powód został częściowo zwolniony od kosztów sądowych. Na skutek zażalenia powoda na to postanowienie, które wpłynęło w dniu 11 stycznia 2010 r., w dniu 18 lutego 2010 r. zarządzono przedstawienie akt Sądowi Okręgowemu w G.. Zarządzeniem z 10 marca 2010 r. skierowano sprawę na posiedzenie niejawne. Postanowieniem z 19 kwietnia 2010 r., sygn. akt III Cz 325/10, oddalono zażalenie. W dniu 2 lipca 2010 r. do Sądu Okręgowego w G. wpłynął wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w G. z 19 kwietnia 2010 r., który zarejestrowano pod sygn. akt Co 218/10. W dniu 19 lipca 2010 r. akta zostały zwrócone do Sądu Rejonowego G. w G.. Przewodniczący Wydziału zarządził przedłożenie akt sędziemu referentowi, co nastąpiło w dniu 3 sierpnia 2010 r. W dniu 4 sierpnia 2010 r. zarządzono wezwanie powoda o opłatę

od pozwu. Pismem z 18 sierpnia 2010 r. powód wniósł o zwolnienie go od opłaty. Zarządzeniem z 19 sierpnia 2010 r. wezwano powoda do przedłożenia oświadczenia majątkowego, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 1 września 2010 r. Postanowieniem z 1 października 2010 r. odrzucono wniosek powoda, jako ponowny i zarządzono wezwanie powoda do uiszczenia opłaty. Pismem, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 22 października 2010 r. powód po raz kolejny wniósł o zwolnienie od opłaty od pozwu. Ten wniosek został odrzucony postanowieniem z 15 listopada 2010 r. i zarządzeniem z 15 listopada 2010 r. zwrócono pozew. W dniu 29 listopada 2010 r. powód zaskarżył to zarządzenie. W dniu 8 grudnia 2010 r. zarządzono wezwanie powoda o opłatę od zażalenia. W odpowiedzi powód wniósł (27 grudnia 2010 r.) o zwolnienie od opłaty. Dnia 4 stycznia 2011 r. zarządzono, by wezwać powoda do przedłożenia oświadczenia majątkowego, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 21 stycznia 2011 r. Zarządzeniem z 28 grudnia 2010 r. przekazano wniosek do rozpoznania referendarzowi sądowemu. W dniach od 26 stycznia 2011 r. do 4 lutego 2011 r. wyznaczony referendarz korzystał z urlopu wypoczynkowego, zaś od 21 lutego 2011 r. do 25 lutego 2011 r. oraz od 1 marca 2011 r. do 11 lutego 2011 r. przebywał na zwolnienie lekarskim. Postanowieniem z 15 marca 2011 r. oddalono wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od zażalenia. W dniu 28 marca 2011 r. wpłynęła skarga powoda na to postanowienie, w związku z czym zgodnie z zarządzeniem z 6 kwietnia 2011 r. wezwano powoda do wskazania, jak zmieniła się jego sytuacja majątkowa. Odpowiedź powoda wpłynęła 18 kwietnia 2011 r. Postanowieniem z 26 kwietnia 2011 r. Sąd zmienił postanowienie z dnia 15 marca 2011 r. i zwolnił powoda od opłaty od zażalenia. Zarządzono doręczenie stronie pozwanej odpisu zażalenia na zarządzenie z 15 listopada 2010 r. oraz przedstawienie akt sądowi drugiej instancji. Po nadejściu zwrotnych potwierdzeń odbioru, które wpłynęły w dniach 10-11 maja 2011 r., w dniu 19 maja 2011 r. akta zostały przesłane do Sądu Okręgowego w G.. W dniu 24 czerwca 2011 r. wyznaczono sędziego referenta do sprawy III Cz 1204/11 (który w okresie od 1 lipca 2011 r. do 15 sierpnia 2011 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego), a sprawę odłożono do oczekujących na wyznaczenie terminu posiedzenia we wrześniu 2011 r. W dniu 17 sierpnia 2011 r. skierowano sprawę na posiedzenie niejawnie wyznaczone na 22 września 2011 r. Postanowieniem z 22 września 2011 r. SO w G. oddalił zażalenie powoda. Sędzia referent zwrócił akta wraz z pisemnym uzasadnieniem w dniu 6 października 2011 r., zarządzając doręczenie go stronom, a następnie zwrot Sądowi Rejonowemu, co nastąpiło 26 października 2011 r. W dniu 31 października 2011 r. faktycznie zwrócono pozew.

W okresie od 15 grudnia 2009 do 22 września 2011 r. nie doszło do przewlekłości postępowania w sprawie I C 1555/09 Sądu Rejonowego G. w G.; czynności były podejmowane bez zbędnej zwłoki.

III. Sprawa I ACa 717/10 Sądu Apelacyjnego w G. i IV CSK 148/11 Sądu Najwyższego.

Powód zarzucił przewlekłość postępowania w tej sprawie w okresie od 15 listopada 2010 r. do 5 sierpnia 2011 r.

W dniu 28 września 2010 r. Sąd Apelacyjny w G. oddalił apelację powoda od wyroku oddalającego powództwo w sprawie I C 240/09 Sądu Okręgowego w S. z dnia 12 kwietnia 2010 r. z powództwa J. J. przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu w C. o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienie fizyczne i psychiczne doznane wskutek przewlekłości postępowania w innej sprawie. Dnia 11 października 2010 r. powód wniósł o doręczenie mu pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego oraz zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi kasacyjnej i skargi na stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Postanowieniem z dnia 17 listopada 2010 r. rozpoznano wnioski powoda. Pismem z dnia 29 listopada 2010 r. Okręgowa Izba Radców Parnych poinformowała o wyznaczonym dla powoda pełnomocnika. W dniu 30 listopada 2010 r. zarządzono doręczenie wyznaczonemu radcy prawnemu odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem. W dniu 10 grudnia 2010 r. wpłynął ponowny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi, który został odrzucony jako ponowny postanowieniem z dnia 15.12.2010 r. W dniu 15 grudnia 2010 r. wpłynął kolejny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi kasacyjnej i zażalenia od wyroku Sądu Apelacyjnego z 28 września 2010 r., skierowany do rozpoznania przez sędziego referenta w dniu 22 grudnia 2010 r. Postanowienie w przedmiocie tych wniosków wydano w dniu 25 stycznia 2011 r. W dniu 7 stycznia 2011 r. powód złożył kolejny wniosek: o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skarg, skierowany do rozpoznania w dniu 2 lutego 2011 r. W dniu 7 lutego 2011 r. wpłynęła skarga kasacyjna wniesiona przez pełnomocnika reprezentującego powoda i w dniu 8 lutego 2011 r. zarządzono wysłanie odpisu skargi

Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa. W dniu 9 lutego 2011 r. wpłynął kolejny wniosek powoda o zwolnienie do kosztów i ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Apelacyjnego w G. z 28 września 2010 r. i skargi o wznowienie postępowania, który skierowano do rozpoznania w dniu 10 lutego 2011 r. pod sygn. ACo 10/11. Postanowieniami z 21 lutego 2011 r. rozstrzygnięto wnioski powoda, które wpłynęły w dniach 7 stycznia 2011 r. i 9 lutego 2011 r. Kolejny wniosek powoda, który wpłynął 8 marca 2011 r., o zwolnienie od kosztów i pełnomocnika z urzędu do wniesienia skarg zarejestrowano pod sygn. I ACo 24/11 w dniu 15 marca 2011 r. Wobec wpływu w dniu 8 marca 2011 r. odpowiedzi na skargę kasacyjną, w dniu 15 marca 2011 r. zarządzono przedstawienie Sądowi Najwyższemu akt I ACa 717/10. Akta wysłano do Sądu Najwyższego w dniu 4 kwietnia 2011 r. W dniu 9 maja 2011 r. do Sądu Apelacyjnego w G. wpłynął kolejny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skarg, w związku z czym wobec wcześniejszego wysłania akt do Sądu Najwyższego zarządzono w dniu 11 maja 2011 r. założenie teczek zastępczej. Z uwagi na to, że akta nie zostały zwrócone w ciągu jednego miesiąca w dniu 20 czerwca 2011 r. zwrócono się do Sądu Najwyższego o udostępnienie akt celem rozpoznania wniosków. Akta zostały udzielone Sądowi Apelacyjnemu w dniu 4 lipca 2011 r. W dniu 12 lipca 2011 r. zarejestrowano wnioski w repertorium ACo i zarządzono zwrot akt głównych do SN (wpływ 25 lipca 2011 r.). W dniu 26 lipca 2011 r. wpłynęła do Sądu Najwyższego odpowiedź pełnomocnika powoda na odpowiedź pozwanego na skargę kasacyjną. Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2011 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stosunkowo długi tok postępowań w sprawach o sygn. I C 256/11, I C 1555/09, I ACa 717/10 wynikał z wnoszenia przez powoda ponownych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych, skarg i zażaleń oraz z konieczności wzywania powoda do uzupełniania braków pism. Natomiast czynności sądowe były podejmowane w rozsądnym terminie, bez zbędnej zwłoki.

IV. Sprawa I C 177/09 Sądu Rejonowego dla W. w W..

Powód zarzucił przewlekłość postępowania w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 27 lipca 2011 r.

W tej sprawie powód wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa-Ministra Sprawiedliwości kwoty 60.000 zł tytułem odszkodowania za przewlekłe prowadzenie jego spraw. W dniu 6 kwietnia 2009 r. wydano postanowienie w przedmiocie wniosków powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zażalenie powoda na to postanowienie, które wpłynęło 15 maja 2011 r., zostało przedstawione Sądowi Okręgowemu w W. zarządzeniem z dnia 21 maja 2009 r. i wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 2 czerwca 2009 r. Postanowieniem z 22 czerwca 2009 r. (V Cz 1721/09) Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w przedmiocie kosztów i oddalono zażalenie w części kwestionującej orzeczenie o odmowie ustanowienia pełnomocnika. W dniu 16 lipca 2009 r. wpłynęły do Sądu Rejonowego wnioski powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Okręgowego w W. z 22 czerwca 2009 r., przekazane w ślad za aktami głównymi do Sądu Okręgowego, który wezwał powoda do przedłożenia oświadczenia majątkowego. Oświadczenie wpłynęło w dniu 12 sierpnia 2009 r., po czym wniosek skierowano do rozpoznania w dniu 17 sierpnia 2009 r. Postanowieniami z 7 września 2009 r. Sąd Okręgowy zwolnił powoda od opłaty od skargi i ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi, wzywając Okręgową Izbę Radców Prawnych do wyznaczenia pełnomocnika (pismo z 9 września 2009 r.). W dniu 22 września 2009 r. wpłynęła informacja o wyznaczonym pełnomocniku. W dniu 27 października 2009 r. akta wpłynęły z powrotem do Sądu Rejonowego. W dniu 2 listopada 2009 r. rozpisano termin rozprawy i zarządzono doręczenie odpisu pozwu. Zawiadomienia wysłano w dniu 4 listopada 2009 r. Dnia 13 stycznia 2010 r. odbyła się rozprawa, na którą nikt się nie stawił, w związku z czym odroczone ją na 24 lutego 2010 r. i zarządzono doręczenie powodowi odpowiedzi na pozew. W dniu 8 lutego 2010 r. przedstawiono akta Sądowi Okręgowemu ze skargą powoda na przewlekłość postępowania. Na rozprawie w dniu 24 lutego 2010 r. odrzucono kolejny wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika i zapadł wyrok oddalający powództwa. Zarządzono wtedy doręczenie odpisu wyroku powodowi. W dniu 2 marca 2010 r. akta ponownie przesłano do Sądu Okręgowego. Postanowieniem z 21 czerwca 2010 r., sygn. akt V S 29/10, Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę powoda na przewlekłość postępowania w sprawie I C 177/09. Akta zostały zwrócone do Sądu Rejonowego w dniu 9 lipca 2010 r. W dniu 12 lipca 2010 r. zarządzono wykonanie zarządzeń z dnia 24 lutego 2010

r., to jest wydanych przed przesłaniem akt do Sądu Okręgowego, jednak przesyłka do powoda wróciła do nadawcy w dniu 30 sierpnia 2010 r., gdyż powoda przetransportowano do innego Aresztu Śledczego. W dniu 1 września 2010 r. zarządzono doręczenie przesyłki na nowy adres pobytu powoda. W dniu 6 października 2010 r. wpłynął wniosek powoda o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku z 24 lutego 2010 r. W dniu 13 października 2010 r. wysłano uzasadnienie powodowi. W dniu 19 października 2010 r. akta przesłano ponownie do Sądu Okręgowego w W. celem rozpoznania kolejnej skargi powoda na przewlekłość postępowania. W dniu 4 listopada 2010 r. Sąd Rejonowy zwrócił się o akta z uwagi na to, że 2 listopada 2010 r. wpłynęła apelacja powoda. Akta zostały przesłane w dniu 1 grudnia 2010 r. W dniu 3 grudnia 2010 r. wydano zarządzenie w przedmiocie postępowania międzyinstancyjnego i zarządzono zwrot akt do Sądu Okręgowego. Postanowieniem z 12 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w W. stwierdził, że w postępowaniu w sprawie I C 177/09 nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki i przyznano powodowi kwotę 2.000 zł. W pozostałej części skarga została oddalona. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że w postępowaniu Sądu Rejonowego nastąpiło uchybienie polegające na niedoręczeniu powodowi odpisu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. bezpośrednio po jego ogłoszeniu, przed przesłaniem akt do Sądu Okręgowego, co stanowi przewlekłość, przy czym Sąd Okręgowy zaznaczył, że to uchybienie było jedynym, gdyż poza tym czynności w sprawie I C 177/09 podejmowane były w sposób prawidłowy. Postanowienie to przesądziło, że w postępowaniu w sprawie I C 177/09 nie nastąpiła zwłoka w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 12 stycznia 2010 r., oprócz zwłoki w doręczeniu odpisu wyroku, za co powód otrzymał już rekompensatę. W dniu 14 stycznia 2011 r. akta zwrócono do Sądu Rejonowego. Powód został wezwany – zgodnie z zarządzeniem z 18 lutego 2011 r. – do uiszczenia opłaty od apelacji. W dniu 10 marca 2011 r. powód wniósł o zwolnienie od tej opłaty, co nastąpiło postanowieniem z 17 marca 2011 r. W dniu 14 kwietnia 2011 r. odnotowano brak wpływu nowej korespondencji w sprawie. W dniu 3 czerwca 2011 r. przekazano akta do Sądu Okręgowego celem rozpoznania apelacji. Dnia 13 czerwca 2011 r. wyznaczono termin rozprawy. Wyrokiem z 27 lipca 2011 r. oddalono apelację.

V. Sprawa I C 648/07 Sądu Rejonowego G. w G..

Powód zarzucił przewlekłe postępowanie w niej w okresie od 1 grudnia 2007 r. do 2 lutego 2011 r.

W tej sprawie powód wniósł pozew zarzucając przewlekłość postępowania w sprawie IX Kp 9/05. Akta I C 648/07 zostały przekazane w dniu 16 listopada 2007 r. do Sądu Okręgowego w celu rozpoznania zażalenia. W dniu 31 stycznia 2008 r. sąd odwoławczy rozpoznał zażalenie, ustanawiając dla powoda pełnomocnika z urzędu, a 25 marca 2008 r. akta zwrócono do Sądu Rejonowego, który 9 kwietnia 2008 r. skierował pismo do Okręgowej Rady Adwokackiej o wyznaczenie pełnomocnika. W dniu 23 kwietnia 2008 r. wpłynęło pismo o wyznaczeniu adwokata. W dniu 13 maja 2008 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 9 lipca 2008 r. i zarządzono wezwanie powoda do usunięcia braków. W związku z koniecznością ściągnięcia dokumentacji medycznej wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 20 sierpnia 2008 r., w międzyczasie zapadały zarządzenia w przedmiocie wymiany korespondencji stron. W dniu 20 sierpnia 2008 r. odbyła się rozprawa, na której przesłuchano powoda. W związku ze zgłoszonymi wnioskami zarządzono wystąpienie o akta innych spraw (zawartą w nich dokumentację medyczną). Po rozprawie powód zgłosił dalsze wnioski dowodowe. Zaszła konieczność zwrotu akt związkowych IX Kp 9/05., które były niezbędne do rozpoznania sprawy. Z uwagi na konieczność rozpoznawania wniosków powoda (apelacji) zgłoszonych w równoległe toczących się sprawach, których akta stanowiły materiał dowodowy, nie było możliwości natychmiastowego ściągnięcia tych akt, nadto zaszła konieczność udzielenia akt głównych do innej sprawy. Czynności te trwały do grudnia 2008 r. W międzyczasie w dniu 29 października 2008 r. powód rozszerzył i zmienił żądania, powołał nowe dowody. Wszystkim pismom niezwłocznie nadawano bieg. Po zwrocie akt głównych w dniu 12 grudnia 2008 r. wyznaczono termin rozprawy na 6 lutego 2009 r., wezwano do usunięcia braków pozwu. W dniu 21 stycznia 2009 r. powód ponownie sprecyzował żądanie. Na rozprawie 6 lutego 2009 r. dopuszczono dowód z opinii biegłych. W dniu 10 lutego 2009 r. wysłano akta do biegłego. Do Sądu akta z opinią wpłynęły 25 marca 2009 r. Dalsze postępowanie dowodowe (kolejna opinia) objęte zarządzeniami wydanymi w kwietniu 2009 r. zostało przeprowadzone we wrześniu i październiku 2009 r. Ze względu na wystąpienie powoda ze skargą do Sądu Apelacyjnego akta zostały przesłane ze skargą 13 maja 2009 r. Ich zwrot po rozpoznaniu skargi nastąpił w sierpniu 2009 r. Zaraz potem przesłano akta do biegłego, a opinia wpłynęła 12 października 2009 r. W dniu 20 października 2009 r. wyznaczono termin rozprawy na

19 stycznia 2010 r. Termin ten został zniesiony na wniosek powoda. Kolejny termin wyznaczono na 9 lutego 2010 r. Na rozprawie, uwzględniając wniosek powoda, zlecono uzupełnienie opinii i w tym celu wyznaczono termin na 6 kwietnia 2010 r. Wobec niemożności stawiennictwa biegłego rozprawę odroczone na 8 czerwca 2010 r. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na rozprawie w dniu 15 czerwca 2010 r. ogłoszono wyrok. Po sporządzeniu i doręczeniu w ustawowym terminie uzasadnienia w dniu 19 lipca 2010 r. wpłynęła apelacja powoda. Wobec wniesienia pisma przez osobę, która nie wykazała umocowania do tego wydano bezpośrednio później zarządzenia w przedmiocie usunięcia braków pisma, po czym 2 września 2010 r. zarządzono wezwanie do usunięcia braków apelacji, zwrot pisma wobec nieusunięcia braków i nadano bieg apelacji, którą 16 września 2010 r. przesłano do Sądu Okręgowego. Ponownie – w związku z równoległe toczącą się z wniosku powoda inną sprawą – akta udostępniono Sądowi Rejonowemu z G.. Toczyła się korespondencja w związku z dalszymi wnioskami o udostępnienie akt. Po zwrocie akt Sąd Okręgowy w dniu 14 lutego 2011 r. zwrócił akta Sądowi Rejonowemu w celu sprostowania wyroku, co nastąpiło w dniu 16 lutego 2011 r. Po uprawomocnieniu się postanowienia w dniu 16 marca 2011 r. akta zostały przesłane do Sądu Okręgowego. Termin rozprawy wyznaczono na dzień 20 maja 2011 r. Wyrokiem z 2 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację.

Na tok postępowania w tej sprawie wpływały kolejne zmiany żądania, sukcesywność zgłaszanych wniosków dowodowych i konieczność wzywania strony powodowej do uzupełniania braków pism, a także wnioski o odroczenie rozprawy i fakt równoczesnego toku licznych innych postępowań (także skargi na przewlekłość), co z kolei powodowało konieczność udostępniania akt bądźz oczekiwania na udostępnienie akt związkowych w związku z podejmowanymi w nich czynnościami. Natomiast czynności sądowe w sprawie były podejmowane w rozsądnym terminie, postępowanie dowodowe prowadzone było sprawnie, terminy rozpraw wyznaczano w możliwie – biorąc pod uwagę zgłaszane wnioski – szybkich terminach. Nie doszło do naruszenia terminów wynikających z ustawy.

VI. Sprawa V Ca 3074/10 Sądu Okręgowego w W..

Powód zarzucał bezpodstawne odrzucenie skarg na przewlekłość postępowania oraz nieprzyznanie mu pełnomocnika z urzędu w postępowaniu skargowym. Postępowanie apelacyjne toczyło się w tej sprawie od 14 czerwca 2010 r. (przesłanie akt do sądu odwoławczego). W związku z wpływem wniesionego przez powoda środka zaskarżenia na odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu akta zwrócono do Sądu Rejonowego, a po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2010 r. ponownie przekazano akta do Sądu Okręgowego. Wobec stwierdzenia konieczności dołączenia akt związkowych akta zwrócono do sądu pierwszej instancji W dniu 16 sierpnia 2010 r. akta przekazano Sądowi Okręgowemu ze skargą na przewlekłość postępowania, która skarga została oddalona postanowieniem z 18 października 2010 r. W dniu 22 listopada 2010 r. akta zwrócono Sądowi Rejonowemu po rozpoznaniu skargi, po czym 30 listopada 2010 r. akta zostały przekazane Sądowi Okręgowemu w celu rozpoznania apelacji. W dniu 9 grudnia 2010 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 24 stycznia 2011 r., kiedy zapadł wyrok oddalający apelację. Skargi powoda na przewlekłość postępowania wytoczonego z jego powództwa przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego dla W. w W., toczącego się przed Sądem Okręgowym w W. pod sygn. akt V Ca 3074/10 zostały odrzucone przez Sąd Apelacyjny w W. postanowieniem z 30 września 2011 r. w sprawach o sygn. VI S 86/11 oraz VI S 87/11 z uwagi na niedopuszczalność, jako wniesione już po prawomocnym zakończeniu postępowania.

W sprawie tej postępowanie nie było dotknięte przewlekłością, czynności dokonywane były niezwłocznie, pomimo wielokrotnej konieczności przekazywania akt związkowych, skarga powoda w tym przedmiocie została oddalona.

Sąd Okręgowy ustalił też, że w okresie od początku 2007 r. do końca 2011 r. powód zainicjował przed Sądem Rejonowym dla W. Ś. w W. 252 sprawy. Podstawę faktyczną żądań w wielu spośród tych spraw stanowi pogorszenie stanu zdrowia powoda w związku z opieszałością sądów w okresie zbieżnym z objętym niniejszym pozwem (sprawy I C 648/07, I C 1555/09, I C 240/09, I C 177/09).

Sąd Okręgowy oddalił wnioski powoda o dowód z jego przesłuchania, z opinii biegłych z zakresu chorób wewnętrznych i z zakresu psychiatrii oraz z dokumentacji medycznej powoda na okoliczność pogorszenia stanu jego zdrowia w związku z przedłużającym się oczekiwaniem na rozstrzygnięcia postępowań sądowych. Sąd Okręgowy uznał, że

okoliczności, które miały być nimi wykazane nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż brak jest podstaw do uznania, że zachodzą podstawy odpowiedzialności pozwanego co do zasady.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.; dalej: ustawa) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przepis art. 16 ustawy stanowi, że strona, która nie wniosła skargi na przewlekłość postępowania zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy, może dochodzić na podstawie art. 417 kc naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy.

Nieskorzystanie zatem przez powoda z możliwości złożenia skargi na przewlekłość i domagania się tą drogą przyspieszenia rozpoznania sprawy oraz ewentualnie świadczenia pieniężnego przewidzianego w art. 12 ust. 4 ustawy nie stanowi więc przeszkody w dochodzeniu, po prawomocnym zakończeniu postępowania, naprawienia szkody spowodowanej przewlekłością na podstawie art. 417 kc.

Podstawą faktyczną powództwa jest przewlekłość postępowań sądowych, tj. opieszałość w rozpoznawaniu powództw, zażaleń i apelacji, nieterminowe wykonywanie czynności procesowych, co miało spowodować naruszenie dóbr osobistych powoda, utratę zaufania do organów państwowych i znaczne pogorszenie się stanu psychofizycznego powoda. Jako podstawę prawną żądania wskazał art. 417 w związku z art. 448 kc.

Po myśli art. 417 § 1 kc za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Zgodnie z art. 24 § 1 w związku z art. 448 kc ten, czyje dobro osobiste zostaje naruszone bezprawnym cudzym działaniem, może na zasadach przewidzianych w kodeksie cywilnym żądać majątkowej ochrony dobra osobistego i z tego tytułu sąd może przyznać mu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą w razie udowodnienia zdarzenia sprawczego oraz szkody i związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą. Ponieważ art. 417 kc nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu (majątkowej) i na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego, w szczególności ujęte w art. 361 oraz art. 444-448 kc. Stosownie do art. 361 § 1 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W sferze odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za niezgodne z prawem działanie władzy publicznej przesłanką bezprawności oznacza naruszenie przez władzę publiczną przepisów prawa, przy czym nie każde naruszenie prawa jest podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody. Przesłanką odpowiedzialności pozwanego na podstawie powołanych

przepisów jest jednak przede wszystkim bezprawność działania lub zaniechania, której powód nie wykazał w niniejszej sprawie.

W sprawach, o które chodzi w rozpoznawanym procesie nie nastąpiła przewlekłość postępowania, która mogłaby skutkować naruszeniem dóbr osobistych powoda. Zarzuty powoda podniesione w pozwie nie dotyczyły konkretnych czynności, a z treści pozwu wynika, że kwestionuje on generalnie czas trwania poszczególnych postępowań. Ocenie podlega zatem generalnie tok postępowania, czas trwania całości postępowania, a nie terminowość podejmowania przez sąd poszczególnych czynności. Nie wyklucza to możliwości stwierdzenia przewlekłości postępowania z powodu nieterminowości podjęcia przez sąd jednej czynności, ale jest to możliwe tylko wtedy, gdy opóźnienie w wykonaniu tej czynności jest tak znaczne, że powoduje przewlekłość całego postępowania. Przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki. Taką zbędną zwłoką nie jest jednak każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy i pozostaje to w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. Nie można uznać a priori, że każde długotrwałe postępowanie można uznać za przewlekłe. Pojęcie przewlekłości nie jest wprost zależne od długości toczącego się postępowania. Trzeba bowiem uwzględniać nade wszystko to, czy planowanie i przeprowadzanie czynności nie jest nadmiernie rozciągnięte w czasie i wyraźnie przedłużające tok czynności. Zawsze trzeba to odnosić do konkretnych realiów sprawy, przyjętego trybu postępowania i wypełnienia ustawowych zadań przewidzianych dla danego postępowania. Muszą być także respektowane uprawnienia poszczególnych uczestników postępowania. Nie jest możliwe formułowanie konkretnych terminów o maksymalnym charakterze do zakończenia postępowania, zaś ocena, czy sprawę rozpoznano „w rozsądnym terminie” zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Ocena ta winna uwzględniać złożoność sprawy, znaczenie sprawy dla interesów skarżącego, zachowanie skarżącego i zachowanie się organu procesowego.

Badając, czy we wskazanych sprawach wystąpiła przewlekłość, Sąd Okręgowy oceniał w szczególności terminowość i zasadność czynności podejmowanych przez sądy w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter spraw, stopień faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie dla strony, rozstrzygniętych w niej zagadnień, a także zachowanie się strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Stosunkowo długi tok postępowań w sprawach spowodowany był jedynie wnoszeniem przez powoda wielu powtarzających się wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, kolejnych skarg i zażaleń oraz koniecznością wzywania powoda do uzupełniania braków pism. Niewątpliwie powód był uprawniony do składania tych wniosków, jednak nie można pomijać faktu, że większość z nich była nieuzasadniona, zaś – niezależnie od ich zasadności – rozpoznanie ich zgodnie z procedurą i możliwość nadania sprawom dalszego biegu dopiero po uprawomocnieniu się poszczególnych orzeczeń wymagało czasu i wpływać musiało na czas trwania postępowania. Sąd Okręgowy podkreślił, że każdemu z tych wniosków nadawany był niezwłocznie bieg, pomimo utrudnień związanych w powiązaniem poszczególnych spraw i koniecznością przesyłania akt spraw. Czynności sądowe podejmowane były w rozsądnym terminie, bez zbędnej zwłoki i nie można przypisać sądom opieszałości, braku należytej staranności procesowej czy nieefektywnego prowadzenia postępowań. Powód nie wykazał zatem przewlekłości, z jakiej mógłby zasadnie wywodzić roszczenie. W toczących się z inicjatywy powoda postępowaniach nie nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, gdyż postępowania, uwzględniając znaczną liczbę podlegających rozpoznaniu kwestii procesowych, nie trwały dłużej, niż było to konieczne i uzasadnione. Jedynie w sprawie I C 177/09 Sądu Rejonowego dla W. w W. nastąpiła zbędna zwłoka, jednakże dotyczyła tylko jednej czynności – doręczenia odpisu wyroku. Na podstawie art. 448 kc kompensowana może być krzywda, Sąd jednak nie ma przy tym obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku wyrządzenia krzywdy naruszeniem dobra osobistego. Okoliczności sprawy w ocenie sądu stanowią podstawę do wyłączenia zastosowania ochrony na podstawie tego przepisu, nawet pomimo zaistnienia przewlekłości w tym zakresie. Kwestia przewlekłości w tej sprawie została już rozstrzygnięta przez Sąd Okręgowy w W., który stwierdził, że nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, przy czym uchybienie Sądu Rejonowego polegało na niedoręczeniu powodowi odpisu wyroku z 24 lutego 2010

r. bezpośrednio po jego ogłoszeniu, przed przesłaniem akt do Sądu Okręgowego, z tym że Sąd Okręgowy zaznaczył, że poza tym czynności procesowe podejmowane były w sposób prawidłowy. Zatem kwestia przewlekłości postępowania w tej sprawie w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 12 stycznia 2011 r. została rozstrzygnięta, a powód uzyskał już stosowną rekompensatę pieniężną, gdyż została zasądzona na jego rzecz kwota 2.000 zł. Kolejne czynności Sądu Rejonowego oraz Sądu drugiej instancji – po 12 stycznia 2011 r. – także były podejmowane w rozsądnym terminie, bez zbędnej zwłoki i nie nastąpiła przewlekłość postępowania.

W tych okolicznościach w ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do przyjęcia, że powodowi należy się zadośćuczynienie, zwłaszcza gdy przewlekłość dotyczyła jedynie kwestii proceduralnej, która sama w sobie nie wpłynęła na czas trwania postępowania, bowiem równocześnie toczyło się postępowanie ze skargi powoda na przewlekłość postępowania, ostatecznie odrzuconej wobec nieusunięcia braków skargi, co uniemożliwiało nadanie sprawie biegu nawet w wypadku, gdyby zarządzenie o doręczeniu odpisu wyroku wykonano niezwłocznie.

Powód inicjuje liczne postępowania, nawet kilkaset w jednym sądzie. W większości spraw jego roszczenia okazują się być w przeważającej części nieuzasadnione. Powód sam świadomie podejmuje decyzje o wytaczaniu powództw (pomimo ich nieskuteczności), jak i o wnoszeniu wniosków, których braków nie usuwa, zdając sobie sprawę z konieczności udziału w każdym postępowaniu, obowiązujących procedur i wiążących się z tym niedogodnościami. Sam także wpływa na czas trwania postępowań sądowych, przykładowo poprzez składanie kilkakrotnie wniosków o zwolnienie od kosztów opartych na tych samych okolicznościach, które za każdym razem muszą zostać rozpoznane zgodnie z procedurą. Powód zatem w pewnym sensie sam naraża się na ewentualne niedogodności związane z tak wieloma toczącymi się z jego inicjatywy sprawami. Dodać należy, że wzajemne powiązanie roszczeń w sprawach toczących się z powództwa powoda skutkuje koniecznością ciągłego przekazywania akt pomiędzy sądami, co wpływa na czas postępowania w każdej z tych spraw i wielokrotnie obiektywnie uniemożliwia ich szybkie rozpoznanie. W tych okolicznościach, biorąc pod uwagę czas trwania poszczególnych postępowań, nie ma podstaw do uznania, że dotknięte były one przewlekłością i by czas ich trwania do chwili zapadnięcia prawomocnych orzeczeń przekraczał rozsądne granice.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących bezpodstawnego odrzucenia skarg w sprawach VI S 86/11 i VI S 87/11 oraz nieustanowienia pełnomocnika, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że kwestie te objęte były prawomocnymi i orzeczeniami sądowymi wydanymi na podstawie obowiązującego prawa, przez co wykluczona jest bezprawność. Roszczenia odszkodowawcze nie mogą zmierzać do podważania prawomocnych orzeczeń sądu.

W konsekwencji nie stwierdzenia przewlekłości postępowań (a w jedynym jej przypadku z uwagi na zaistnienie okoliczności uzasadniających wyłączenie ochrony) zbędne stało się badanie stanu zdrowia powoda i wykazywanie związku przyczynowego między postępowaniami sądowymi a stanem psychofizycznym powoda, abstrahując już od faktu, że nie jest normalnym następstwem czynności podejmowanych sądowe naruszenie zdrowia strony (zdrowie strony nie stanowi normalnego następstwa organizacji pracy sądów).

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał art. 417 § 1 kc i art. 448 w związku z 445 kc.

Orzeczenie o kosztach procesu umotywował treścią art. 98 kpc.

W apelacji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, jak też o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, które nie zostały uiszczone w całości, ani w części.

Zarzucił naruszenie przepisów postępowania przez błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że brak jest związku przyczynowego pomiędzy stwierdzonymi uchybieniami procesowymi a pogorszeniem stanu jego zdrowia, jak też art. 278 kpc przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza z zakresu chorób wewnętrznych i psychiatrii na okoliczność ustalenia możliwości istnienia związku pomiędzy przewlekłością postępowań, w których stroną był powód, a pogorszeniem stanu jego zdrowia, a ponadto naruszenie przepisów

postępowania przez poczynienie błędnych ustaleń odnośnie do spraw I C 1555/09 Sądu Rejonowego G. w G., I C 177/09 Sądu Rejonowego dla W. w W. i I C 648/07 Sądu Rejonowego G. w G. (omyłkowo określonej w apelacji jako sprawa I C 649/07).

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za własne.

Wprawdzie w protokole rozprawy z 6 czerwca 2012 r., po oddaleniu przez Sąd Okręgowy postanowieniem wniosków dowodowych powoda, o jakich mowa też w apelacji, znajduje się adnotacja, że pełnomocnik powoda „składa zastrzeżenie w trybie art. 162 kpc do oddalenia powyższych wniosków”, to jednak uznać należy, że nie złożył zastrzeżenia określonego w tym przepisie. Zachowanie uprawnienia do powoływania się na uchybienia przepisom postępowania, z wyjątkiem przewidzianym w art. 162 zdanie 2 kpc (jaki w sprawie nie zachodzi), wymaga – poza dochowaniem terminu zgłoszenia zastrzeżenia – wskazania spostrzeżonego przez stronę uchybienia z wyczerpującym przytoczeniem naruszonych przepisów postępowania wraz z wnioskiem o wpisanie tak sformułowanego zastrzeżenia do protokołu, przy czym niewpisanie zastrzeżenia do protokołu powoduje utratę podnoszonych zarzutów (wyrok Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 237/07). Idzie bowiem o to, by we właściwym czasie zwrócić sądowi uwagę na uchybienie przepisom postępowania, żeby jeszcze przed zakończeniem postępowania doprowadzić do jego usunięcia wskutek wskazania sądowi na czym polega. Odmowa sądu usunięcia uchybienia skutkowałaby dopiero uprawnieniem do powoływania się przez stronę na dane uchybienie w dalszym toku postępowania.

W tej sytuacji za bezzasadne należy uznać zarzuty apelacji sprowadzające się do wad postępowania w przedmiocie ustaleń faktycznych o braku związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego w postępowaniach sądowych, o które idzie w niniejszej sprawie a stanem zdrowia powoda wskutek oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza z zakresu chorób wewnętrznych i psychiatrii na okoliczność związku przyczynowego pomiędzy czasem trwania tych postępowań sądowych a stanem jego zdrowia.

Jeśli idzie o sprawę I C 1555/09 Sądu Rejonowego G. w G., skarżący podnosi, że powód w dniu 29 listopada 2010 r. zaskarżył zarządzenie z 15 listopada 2010 r. o zwrocie pozwu, zaś w dniu 27 grudnia 2010 r. (po wezwaniu go zarządzeniem z 8 grudnia 2010 r. o uiszczenie opłaty od zażalenia) wniósł o zwolnienie go od opłaty od zażalenia, przy czym wniosek ten był rozpoznawany do 15 marca 2011 r., kiedy orzeczeniem referendarza sądowego został oddalony wniosek, zaś na skutek skargi powoda orzeczenie referendarza zostało zmienione postanowieniem z 26 kwietnia 2011 r., co nastąpiło po wezwaniu powoda zarządzeniem z 6 kwietnia 2011 r. do wskazania, jak zmieniła się jego sytuacja. W ocenie powoda nie zachodzą okoliczności usprawiedliwiające 4-miesięczny czas rozpoznawania wniosku o zwolnienie od opłaty. Abstrahując nawet od tego, że referendarz, który rozpoznac miał wniosek w dniach od 26 stycznia 2011 r. do 4 lutego 2011 r. korzystał ze zwolnienia lekarskiego, a następnie z urlopu wypoczynkowego (od 21 do 25 lutego 2011 r.), zwrócić trzeba uwagę, że w sprawie idzie o wpływ trwania postępowań sądowych na stan zdrowia powoda. Brak jest zaś w materiale sprawy podstaw do ustalenia, że z omawianej przyczyny doszło do pogorszenia się stanu zdrowia powoda.

Powód podnosi w apelacji, że w sprawie I C 177/09 Sądu Rejonowego dla W. w W. postępowanie wydłużyło się co najmniej o dwa miesiące od 6 kwietnia 2009 r. (data wydania postanowienia oddalającego wniosek powoda od kosztów sądowych) do 22 czerwca 2009 r. (data wydania przez Sąd drugiej instancji postanowienia, którym zmieniono postanowienie z 6 kwietnia 2009 r.). Oznacza to, że powód w sposób nieuprawniony utożsamia przewlekłość postępowania z nietrafnością orzeczenia. Tu zwrócić też trzeba uwagę na to, że zażalenie na postanowienie z 6 kwietnia 2009 r. wpłynęło w dniu 15 maja 2009 r. Nie sposób mówić więc o przewłoce. Przede wszystkim jednak, o czym była

już mowa, brak jest w materiale sprawy podstaw do ustalenia, że z omawianej przyczyny doszło do pogorszenia się stanu zdrowia powoda.

Podobnie sytuacja przedstawia się w odniesieniu do sprawy I C 648/07 Sądu Rejonowego G. w G.. Wadliwość ustaleń ma zdaniem skarżącego polegać na tym, że Sąd Okręgowy nie podał sygnatur spraw, które toczyły się równolegle, ze względu na które Sąd Rejonowy nie dysponował aktami sprawy IX Kp 9/05, jakie przekazał do innych postępowań, w których były konieczne do rozstrzygnięcia, jak też nie podał okoliczności, w jakich akta te zostały przekazane do innych spraw, zaś Sąd Okręgowy stwierdził, że wywołało to niemożność dołączenia akt IX Kp 9/05 do sprawy I C 648/07, choć jak twierdzi apelujący doprowadziło to „do przedłużenia postępowania aż do” 6 lutego 2009 r. Tymczasem w sprawie I C 648/07 Sąd Rejonowy G. w G. przeprowadził rozprawę w dniu 20 sierpnia 2008 r., po której powód nie tylko zgłaszał dalsze wnioski dowodowe, ale – co istotne – w dniu 29 października 2008 r. rozszerzył i zmienił powództwo, zgłaszając nowe wnioski dowodowe. I chociaż Sąd Rejonowy nie dysponował aktami związkowymi (IX Kp 9/05), to podejmował czynności, skoro zmienionemu żądaniu nadał bieg i w dniu 12 grudnia 2008 r. rozprawa w sprawie I C 648/07 Sądu Rejonowego G. w G. została już wyznaczona (na 6 lutego 2009 r.). Trudno w tych okolicznościach uznać, że doszło do przewlekłości postępowania. Przede wszystkim jednak i w tym wypadku idzie o sytuację, w której w materiale sprawy brak jest podstaw do ustalenia, że z omawianej przyczyny doszło do pogorszenia się stanu zdrowia powoda.

Reasumując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Apelacja – jako bezzasadna – podlega więc oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego, ze względu na wynik sprawy w drugiej instancji, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 kpc, a także w myśl § 11 ust. 1 pkt 25 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Z kolei o kosztach nieopłaconej w żadnej części pomocy prawnej udzielonej powodowi w drugiej instancji orzeczono w myśl § 11 ust. 1 pkt 25 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 ust. 3 powołanego rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r.